

Skötsel och underhåll

HEMMAFÖNSTER

projekt

Innehåll

Garanti/reklamation	3
Målning/ytbehandling	4
Skötsel - glas	7
Skötsel - beslag och tätlistor	8
Kondens	9
Snö på takfönster	10
Persienner/rullgardiner.....	11

Hemmafönsters garanti

Garantins omfattning

Hemmafönster AB lämnar i Sverige garanti för i fabrik ytbehandlade och glasade fönster och altandörrar med isolerglas i den omfattning som framgår av grå ruta. Garantin gäller för:

- rötskador i fönstrets virkesdelar
- kondens mellan glasen i isolerrutor
- fönstrets – inklusive beslagens – funktion

Glassprickor omfattas inte av detta garantiåtagande.

Garantiförutsättningar

För att garantin skall gälla krävs: att fönstret levererats, lagrats, monterats och underhållits enligt Hemmafönsters anvisningar och TMF:s skrift "Fönster och ytterdörrar, projektering, montering, skötsel och underhåll" att fönstret ej använts på onormalt sätt eller utsatts för yttre åverkan och därvid skadats eller att det reparerats eller ändrats av annan än Hemmafönsters servicepersonal att på fönstret fastsatt kontrollmärke (P-märke) ej avlägsnats eller övermåtlats.

Köparen är skyldig att tillse att lagring, montering, skötsel och underhåll sker i enlighet med Hemmafönsters anvisningar samt att detta dokumenteras

För annan kulör än vit, fransäger sig Hemmafönster allt ansvar för kulörens ljusbeständighet och för skador som kan uppstå genom ökad värmeabsorption. Det är av största vikt att Hemmafönsters anvisningar för hantering, skötsel och montering följs noga för att garantierna skall gälla. Angående montering, notera särskilt att användning av fogskum eller liknande medför att efterjustering ej kan garanteras.

Rötskyddsgaranti gäller ej obehandlade produkter.

Garantiåtagande

Garantin innebär att Hemmafönster avhjälper sådant fel på fönstret som omfattas av garantin enligt ovan. Hemmafönster svarar härvid för alla uppkomna kostnader för material och arbete som krävs för att åtgärda felet. Felet kan avhjälpas genom reparation av befintligt fönster, genom utbyte av felaktig komponent i fönstret eller genom utbyte av hela fönstret. Hemmafönsters åtagande omfattar ej arbetskostnader för återställande av foder och övriga anslutningar kring fönsterprodukter. Garantin omfattar ej kostnader för eventuella lyftanordningar eller byggnadsställningar, som är nödvändiga för reparation eller utbyte av fönster. Hemmafönster avgör om garantifel skall avhjälpas genom reparation eller utbyte.

Hemmafönster ansvarar inte för sådant som beror på felaktig montering eller installation, bristande underhåll, felaktig skötsel, vanvård, onormalt brukande eller annat som kan hänföras till köparen eller slutkund. Skador på produkterna som inte dokumenterats före montering accepteras inte som fel.

Garantitid

Garantitid gäller från leveransdatum. För isolerrutor räknas garantitiden från det datum som är stämplat i isolerrutans list.

Reklamation

Reklamation skall göras utan dröjsmål efter det att felet märkts eller borde ha märkts. Reklamation skall styrkas med foto.

Skador på produkterna skall reklameras omgående och före montering. Skador som inte dokumenterats före montering accepteras inte som fel.

Övrigt

I övrigt gäller ABM 07.

Om produkten är avsedd för en entreprenad som skall slutbesiktigas eller avlämnas på annat sätt, räknas ansvarstiden och garantitiden från den dag då entreprenaden är godkänd.

Trä/aluminium, inåtgående programmet:

- 10 års garanti mot röta.
- 10 års garanti mot kondens mellan glas i isolerrutor.
- 10 års garanti på beslag*.

Trä/aluminium, utåtgående programmet:

- 10 års garanti mot röta.
- 10 års garanti mot kondens mellan glas i isolerrutor.
- 10 års garanti på beslag*.

Kopplat 2+1 utåtgående:

- 5 års garanti mot röta.
- 10 års garanti mot kondens mellan glas i isolerrutor.
- 10 års garanti på beslag*.

Fakro Takfönster:

- 10 års garanti mot röta.
- 10 års garanti mot kondens mellan glas i isolerrutor.
- 10 års garanti på beslag*.

Hajom/Panorama Skjuddörrar:

- 10 års garanti mot röta, gäller Hajom.
- 5 års garanti mot röta, gäller Panorama.
- 10 års garanti mot kondens mellan glas i isolerrutor.
- 10 års garanti på beslag*.

SnickarPer/Diplomat ytterdörrar:

- 2 års garanti på funktion och beslagspaket.
- 10 års formgaranti.
- 10 års garanti mot kondens mellan glas i isolerrutor.

SnickarPer/Diplomat innerdörrar:

- 2 års produktgaranti. Förändring och rörelse i trä som påverkar ytbehandling, t.ex små sprickor och mindre kvistgulningar, kan inte uteslutas.
- Om detta inträffar så anses det inte vara ett produktfel.

Tillbehör:

- 2 års funktionsgaranti. Tillbehörssortimentet avser persienn, mygggnät, plissé-, lamell- och rullgardin.

* År 1-5 gäller full funktionsgaranti.

År 6-10 levereras ersättningsmaterial.

Frågor beträffande garantin kan ställas till Hemmafönster, Försäljningsavdelningen. Telefon 010 - 451 49 10.

Målning/ytbehandling

Åldring av målade ytor

Det finns två huvudorsaker till att man målar, för att försköna och för att skydda. Förutom det rent estetiska ger en färgbehandling av utvändiga träkonstruktioner viktiga funktionella egenskaper.

En korrekt utförd målning ger ett skydd mot alltför stora fuktvariationer. Risken för sprickbildning minskar och därmed förhindras angrepp av olika typer av organismer som t.ex. trä-nedbrytande svampar. Målningen ger också ett skydd mot ytnedbrytning och erosion av träet.

Samtidigt som träet skyddas utsätts färgytan för stor belastning av nederbörd, vind, UV-ljus och föroreningar. Denna påverkan medför en naturlig åldring av själva färgen vilket leder till en viss nedbrytning som är helt normalt för åldringsprocessen. Åldringen sker olika fort beroende på klimat, konstruktivt skydd, väderstreck, föroreningar mm.

Oavsett om det gäller en högvärdig billack eller en snickerifärg sker nedbrytningen och den yttrar sig i form av kritning, glansnedgång och kulörförändring. För vita eller ljusa kulörer innebär detta att färgen kan gulna och/eller mörkna med tiden. För klara kraftiga kulörer innebär det att nyansen kan förändras och blekna. Det kan också innebära att färgen pulveriseras något på ytan och smetar av sig (kritning).

Nedbrytningen kan bromsas upp om ytorna rengöres och underhålls regelbundet. Rengöringen utföres lämpligen med ljummet vatten eller med diskmedel utspätt i vatten. Det är viktigt att undvika starka rengöringsmedel som innehåller t.ex. ammoniak eller lösningsmedel.

Ett lämpligt komplement för att stärka de målade ytorna ytterligare efter rengöring är putsning med underhållsduk, Akzo Nobel Refresher. Vid kraftig kulör/glans förändring rekommenderas polering med lämpliga underhållsprodukter t.ex. produkter som används för billack.

Vid ev. sprickbildning eller flagning måste underhållsmålning utföras snarast. Se speciell underhållsinstruktion för fönster respektive ytterdörrar.

Maskering av snickerier

Ibland måste snickerier, tex fönster maskeras för att tillfälligt skyddas mot färg, murbruk etc. För att inte färgen på snickerierna skall skadas är det viktigt att detta görs på ett korrekt sätt.

Några råd vid maskering av snickerier

- Använd maskeringstejp som rekommenderas av tejp tillverkaren.
- Tejpen skall vara UV och väderbeständig.
- Om toppfärgen på snickerierna är vattenburen skall tejpens vara utprovad och godkänd för detta.
- Se till att underlaget är rent och torrt före maskering.
- Maskeringstejpen skall sitta på så kort tid som möjligt. Den bör inte sitta på längre än en vecka.

>>>>

Målning/ytbehandling

- Var observant på att både fukt och UV-ljus påverkar färgfilm och tejp. Vid murningsarbete kring fönstersnickerier finns risk för hög fuktackumulering i färgfilmen då tejpens stänger ytan. Detta kan ge risk för färgsläpp när tejpens avlägsnas.
- Maskeringstejpen skall dras bort med en jämn och lugn rörelse 90° mot underlaget.
- Exempel på tejp som testats med godkänt resultat
 - o Tesa 4438
 - o 3M 8009RX
- Vid osäkerhet rekommenderas att det utföres en test med aktuell tejp.

Även industriellt ytbehandlade fönster behöver underhåll

Trä är ett levande material. Det rör sig, sväller och krymper, beroende på möjligheterna att ta upp och avge fukt. Normalt är färgfilmen ett bra fuktskydd, men för att hindra inträngning av vatten måste man se till att färgfilmen är intakt och av god kvalitet. Ytbehandlingen bör därför kontrolleras regelbundet så att eventuella sprickor eller skador upptäcks så tidigt som möjligt. Tid till underhåll kan variera mycket beroende på klimatiskt förhållande, konstruktivt skydd, miljö mm. Vid underhåll är det viktigt att även behandla exponerade ändträtor.

Den målade ytan bör också rengöras några gånger per år eller eventuellt oftare vid kraftig påverkan av nederbörd mm. Rengöringen utföres lämpligen med ljummet vatten och ett mildt rengöringsmedel. Det är viktigt att undvika starka rengöringsmedel som innehåller t.ex. ammoniak eller lösningsmedel

Kulörta fönster är mer känsliga för påverkan av t.ex. solens UV-ljus och kan därmed kräva mer underhåll än vitmålade fönster.

När det är dags för ommålning eller reparation av skador i färgfilmen skall nedanstående instruktion följas.

Några viktiga råd vid underhåll av industriellt målade fönster

Kontrollera att snickeriet är torrt innan du börjar underhållet. Fuktkvoten bör vara lägre än 15%. Att måla under fel tid eller vid dålig väderlek innebär stora risker för ett dåligt resultat.

- Tag bort löst sittande färg. Skrapa bort eventuell kåda som trängt ut.
- Mattslipa med fint sandpapper.
- Tvätta med målartvätt eller en mild, alkalisk tvättvätska
- Grunda trärena ytor med oljealkydgrundfärg (Nordsjö Tinova V Trägrund eller Nordsjö Utegrund).
- Laga eventuella springor i t ex hörnsammanfogningar med plastisk tätmassa för utomhus bruk.
- Färdigmåla (1-2 strykningar) med vattenburen fönsterfärg (Nordsjö Tinova V Fönsterfärg) eller med oljealkydfärg (Nordsjö Fönsterfärg). Observera att vissa fogmassor inte tillåter övermålning.

Målning/ytbehandling

Underhåll av industriellt laserade fönster

Laserade fönster i ljusa kulörer är mer känsliga för påverkan av t.ex. solens UV-ljus och kan därmed kräva mer underhåll än mörklaserade fönster.

Laserade fönster skall kontrolleras årligen. Om utsidan har blivit matt, grånad eller om ytsprickor har uppstått i träet, skall underhåll göras enligt nedanstående:

Några viktiga råd vid underhåll av industriellt laserade fönster

Kontrollera att fönstersnickeriet är torrt före du börjar underhållet. Fuktkvoten bör vara lägre än 15 %. Att måla under fel tid eller vid dålig väderlek innebär stora risker för ett dåligt resultat.

- Putsa lätt med ett fint sandpapper och skrapa bort ev. flagor samt kåda som kan ha trängt ut.
- Tvätta med målartvätt eller med en mild alkalisk tvättvätska.
- Laga eventuella sprickor i t ex hörnsammanfogningar på bågen/karmen eller vid fönsterblecket med plastisk tätmassa för utomhus bruk.
- Behandla fönstret med lösningsmedelsburen oljealkydlasur (t.ex. Nordsjö Tinova Lasur) eller vattenburen lasur (T.ex. Cuprinol Fasadlasur). Lasuren skall alltid ha viss pigmentering. Beträffande pigmenteringsgraden - rådfråga din färghandlare.
- Vid behov, stryk en andra gång med samma lasur.
- De invändiga ytorna fordrar normalt endast underhåll i form av tvättning med vatten och lämpligt rengöringsmedel.

Ommålning av fönsterdetaljer av aluminium

När det är dags för underhållsmålning av fönsterdetaljer av aluminium skall nedanstående följas.

- Mattslipa detaljerna noggrant.
- Tvätta med målartvätt.
- Stryk ett första skikt med Nordsjö Tinova V Fönsterfärg alternativt med Nordsjö Pansarol Finish.
- Låt torka minst 6 timmar.
- Stryk ett andra skikt med Nordsjö Tinova V Fönsterfärg alternativt med Nordsjö Pansarol Finish.

Skötsel - glas

Putsning av energiglas

- Undvik att vidröra glasytan med fingrar eller smutsiga handskar.
- Rengöringsutrustningar, trasor etc skall vara fria från grus och skräp för att undvika repning.
- Glasytan skall vara fri från löst sittande grus och skräp, för att undvika repning.
- Använd endast milda tvätt- och rengöringsmedel som rekommenderas för glas. Använd rikligt med vatten.
- Använd aldrig metallföremål eller stålull vid rengöringen.
- För självrengörande glas och andra specialglas finns särskilda skötselinstruktioner från tillverkaren!
- Glas skall inte göras rent vid hög temperatur eller i direkt solljus.

TIPS!

”Sidel”, ett rengöringsmedel för keramikspishällar kan användas för att ta bort svåra fläckar och eventuella runda märken efter sugklocka (endast vanligt floatglas, ej självrengörande eller andra specialglas). Efteråt skall medlet tvättas av med industrisprit, därefter putsas glaset som vanligt med fönsterputsmedel enligt ovan.

En blandning av 1 del ättika och 10 delar vatten är ett effektivt och skonsamt rengöringsmedel bl a vid borttagning av beläggningar som härrör från tillverkningen (endast vanligt floatglas, ej självrengörande eller andra specialglas).

Självrengörande glas

Självrengörande glas har en ytbeläggning som minskar behovet av rengöring. Ytan aktiveras av UV-ljus och en process startar som bryter ner organiska föroreningar. När det regnar sköljs smutsen av från glasytan. OBS! Skydda glaset noga mot stänk av målarfärg, putsbruk etc under byggtid och vid underhåll.

Skötsel av självrengörande glas

När fönstret är nymonterat:

1. Skölj av glaset med rikligt med vatten så att lösa partiklar som kan repa glasytan rinner av.
2. Tvätta glaset med ljummen tvållösning och mjuk trasa (ev. färgstänk avlägsnas med mjuk trasa och ren bensin, cement avlägsnas med kalkborttagningsmedel). Vid behov kan vanligt icke repande fönsterputsmedel användas*. Om fönsterskrapa används, se till att inga metalldelar kommer i kontakt med glaset!
3. Skölj med rikligt med vatten och torka torrt med ren och luddfri trasa.
Rör därefter inte glasytan utan låt den få ca 1 vecka på sig att aktiveras.
Regelbunden rengöring är normalt inte nödvändig under förutsättning att regnvatten kommer åt att skölja bort smutsen. Vid längre perioder av torr väderlek kan man skölja glaset med slang och låta glaset torka naturligt.

* Använd aldrig rengöringsmedel med slipverkan, rengöringskrämer eller specialprodukter, dessa skadar ofelbart den belagda ytan.

Skötsel - beslag och tätlist

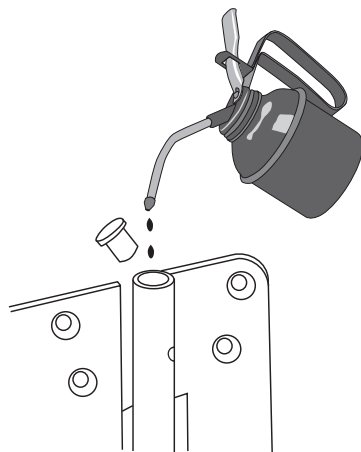
Skötsel av beslag

För att produkten ska fungera tillfredsställande fordras normalt att beslagen rengörs och smörjs minst en gång om året. Låskolvar och låshus smörjs med tunn siliconolja eller annan vattenfri olja.

Smörjning av gångjärn

1. Öppna gångjärnets "hatt" och applicera smörjmedel direkt på insexskruven.

2. Stäng hatten.

Skötsel av tätlist

Tätlist ska hållas rena och hela. Skadade lister nedsätter i betydande grad isoleringsförmågan och skall bytas ut.

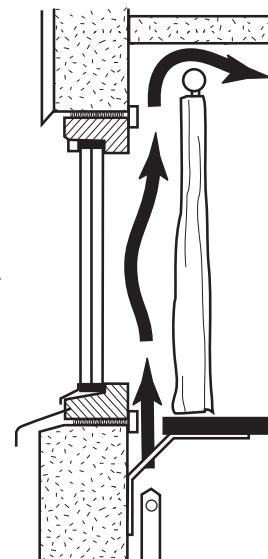
Kondens

Kondens på fönstrets insida

Kondens på fönstrets insida uppkommer då varm och fuktig rumsluft kyls ned vid en kall glasyta och avsätts i form av imma eller vattendroppar på glaset. I ett nybyggt hus finns under lång tid kvarvarande fukt från inbyggda byggmaterial, s k byggfukt, som lätt ger upphov till kondens. Fukten försvinner med tiden men kan upphöra snabbare genom vädring.

Otillräcklig eller icke fungerande ventilation ger även upphov till kondens på fönster. Djupa fönsternischer och fönsterbänkar liksom täta gardinarrangemang kan hindra värmen från radiatorer att strömma upp utefter fönstret och värma glasytan. Fönsterbänkar bör därför monteras med en springa mellan fönstret och fönsterbänken.

Risken för kondens minskar hos fönster, som monterats med glaset insida långt in mot rummet. Genom höjd rumstemperaturen minskar kondensrisken medan sänkt rumstemperatur ökar risken.

Kondens på fönstrets utsida

Hos mycket välisolerade fönster kan i ett fåtal fall, och under speciella omständigheter, kondens uppkomma på yttre glasets utsida. Orsaken är att fönstret isolerar så effektivt att nästan ingen värme tränger ut till fönsterrutans yttre glas. En klar natt kan yttre glaset därför bli kallare än utomhusluften. Om luftfuktigheten samtidigt är hög kan den avsättas som tillfällig kondens på den kalla glasytan.

Risken för utvändig kondens är högre om fönstret är placerat i ett oskyddat läge i byggnaden (t ex utan avskärmande buskar eller träd framför, inget takutsprång, placering långt ut i fasaden etc) eller i ett läge där luftfuktigheten är mycket hög.

Kondensen uppstår som regel på natten och försvinner under morgontimmarna. I förekommande fall sker detta framför allt under en kort period på hösten och våren, när temperaturskillnaderna mellan natt och dag är mycket stora. På morgonen värms luften och rutan upp utifrån och kondensen dunstar bort.

Risken för denna typ av kondens minskar om glaset är avskärmat mot himlen, t ex av träd eller buskar, eller av markiser som är nedfällna nattetid.

Något högre rumstemperatur de nätter då risk för utvändig kondens föreligger verkar också förebyggande. Då höjs ytterglasets temperatur och risken för kondens minskar.

Väl rengjorda glasytor minskar generellt risken för att kondensen "fastnar" på glasytan.

Hemmafönster AB kan ge information om publikationer, som utförligare beskriver förutsättningarna och orsakerna till samt omfattning av denna typ av kondens.

Snö på takfönster

Skötsel och underhåll av snö på takfönster

Varken takfönster eller takkonstruktioner är konstruerade för att motstå uppdämt vatten. För att undvika uppkomst av problemet skall man tillse att vattnet leds bort från takfönstret och takkonstruktionen.

Några viktiga råd vid underhåll av industriellt laserade fönster

När vädret ger kalla och långa perioder med kraftigt snöfall kan taket vara täckt med snö under en längre tid. Stora mängder snö samlas då även på takfönstret.

Den lilla extra värmeförlust som fönstret avger gör att snön närmast fönstret smälter. Smältvatten rinner då ner och fryser till is igen när vattnet når kallare och mer isolerad takyta under fönstret.

Här bildas lätt en isvall vid dessa förhållanden som skapar en fördämning för ytterligare smältvatten. Detta förhållandet kan orsaka att vatteninträngning uppstår runt fönstret.

Snön skall avlägsnas från fönstret likväl som löv och liknande material skall avlägsnas från intäckningsplåtarna och hängrännorna för att leda bort vattnet. Var försiktig vid användande av snöredskap eller verktyg då fönstret lätt kan skadas.

Persienner/rullgardiner

Frihängande persienner/mörkläggningsgardiner:

Undvik att använda mörka persienner/mörkläggningsgardiner. Detta kan ge upphov till hög värme, vilket kan leda till att glaset spricker. Monteras mörka persienner/mörkläggningsgardiner var noga med att det finns ordentligt utrymme (minst 50 mm) mellan persienn/mörkläggningsgardin och glaset.

Persiennen/mörkläggningsgardinen ska alltid vara helt nersläppt eller helt uppdragen. Är persiennen/mörkläggningsgardinen nersläppt en bit, och solen ligger på, kan glaset spricka pga. de stora temperaturskillnader som kan uppkomma på glaset.

Mellanglaspersienner:

Använd aldrig mörka persienner som mellanglaspersienn. Detta kan ge upphov till hög värme, vilket kan leda till att glaset spricker eller att ingående delar i fönstret kan förstöras.

Persiennen ska alltid vara helt nersläppt eller helt uppdragen. Är persiennen/mörkläggningsgardinen nersläppt en bit, och solen ligger på, kan glaset spricka pga. de stora temperaturskillnader som kan uppkomma på glaset.

För mellanglaspersienner som inte har monterats på fabrik, lämnar Inwido Sverige inga garantier på glas och övriga delar i fönsterbågen oavsett persiennkulör.

Ta alltid kontakt med fönsterleverantören för att få information om hur mellanglaspersiennerna ska monteras för att undvika problem.

HEMMAFÖNSTER
projekt

www.hemmafenster.se